

Diamantul Nordului

Mihai Eminescu

În lac se ogindă castelul. A ierbii
Molatece valuri le treieră cerbii.
În vechea zidire tăcerea-i și numai
Perdelele-n geamuri scânteie ca bruma.

Străfulgeră-n umbră-i de valuri bătaie
Ajunse în fugă de-a lunii văpaie,
Ce-n vârful de dealuri acum se ivește
Ș-a stâncilor multe pe cer zugrăvește.

Păreau uriași ce în cuib de balaur
Păzea o măreață comoară de aur,
Căci luna, ce roșă prin ele răsare,
Comoară aprinsă prin noapte se pare.

Iar lebede albe din negrele trestii
Apar domnitorii ai apei acestei,
Cu aripi întinse o scutur și-o taie
În cercuri murinde și brazde bălaie.

Uimit, Cavalerul cu pasuri pripite
Îmbla prin umbroase cărări nisipite;
Dumbrava șoptește, izvoarele sună
Așteaptă-n amestec vibraire de strună.

Văratecul aer te-adoarme cu zvonul...
Cu dor Cavalerul privește balconul.
Cu frunze încârcatu-i și trec prin ostrețe
Liane-nflorite în feluri de fețe.

Iar papura mișcă de-al apei cutreier.
În iarba înaltă suspină un greier -
Prin vânăta umbră, prin rumena sară,
În farmecul firii răsună ghitară:

- Arată-te în haina de albă mătase,
Ce pare-ncărcată c-o brum-argintoasă,
Să văd a ta umbră-n lumină-nmuiată,
În părul cel galben înalt-mlădiată.

Îndură-te, scumpo! în mine aruncă
Viole albastre și roze de luncă,
Pe coardele-ntinse a ghitarei să cadă

În noaptea cea ninsă de-a lunii zăpadă.

Iar ochii albaștri, mari lacrimi a mării,
Să-ngăduie în taină suspinul cântării;
Cobori, adorato! pe inimă cazi-mi,
Bălaia ta frunte de umăr să-mi reazim.

E demna ta frunte să poarte corona,
Robit universul să-i fie - Madonna!
Îngăduie celui din urm-al tău sclav
Plângând să-ți sărute al urmelor prav.

Și lasă-mă în umbra cămări-ți să vin,
Frumos îmbrăcate cu alb muselin,
Iar Cupido pajul cu palma s-ascundă
A lămpii de noapte lucire de nuntă.

Deasupra-și aude uscata foșnire
A poalelor lungi de mătase subțire;
Prin flori îi apare, se-nclină pe gratii
Duios-arătare a mult-adoratei.

Ghitara lui tace; cu șopot ea spune:
- Zadarnică este iubirea ta, june!
De-un farmec legată-i întreaga-mi simțire,
Iubirea-mi asemeni de-a lui împlinire.

Oricât mi-ai fi drag, și-o jur că-mi ești drag,
Un farmec te-oprește, te leagă de prag...
De-aceea de mine să fugi, Cavaler,
Și uită că gânduri și doru-mi te cere.

A Nordului mare o piatră ascunde,
Lucește ca ziua prin negrele-i unde
Și cui o va scoate viața mi-o dărui;
Dar vai! nici s-o vadă nu-i soarta oricărui.

- O, înger! el zice și glasu-i se-neacă
Și dreapta îi scapă pe-a sabiei teacă:
Sigur de iubire-ți - m-aștepte pierzare -
Tot scoate-voi piatra luminii din mare!

.....
Din Spania pleacă, cu pașii pribegi,
Prin țări și orașe, castele de regi;
Abia vede-o țară și iarăși o lasă,
Căci piatra luminii gândirea i-apasă.

De ani e pe cale... Se vede în fine

Cuprins de pustiuri, de negură pline,
Încet poticnește al calului pas,
Și-n noapte departe se pierde-al său glas.

El vede munți mândri, asupra cărora
Pădurile negre nu știu aurora
Și toate formează clădire înaltă
De stânci ce grămadă stau una pe altă.

Un munte e poartă și streșini păduri
Și scările-s dealuri... În falnicii muri,
Prin aspru arcate boltiri de fereastră,
Priveai o lumină ca cerul albastră.

Cum marea de valuri nu știe repaos,
Astfel se frământă al norilor caos,
O stea nu lucește pe bolta cea largă -
Pornit ca de vânturi sirepul aleargă.

Un tunet cutremură lumea-n temei.
Venea parc-o oaste călare de zei...
Cu-a lui herghelie-nspumată de cai,
Vuind vine mândrul al mărilor crai.

Cu gâturi întinse sirepi de omăt
Prin norii cei negri zburau speriat,
Mânați de gigantul cu barb-argintoasă,
Ce vântul în două despică frumoasă.

Văzându-l pe tânăr înaltă toiagul
O aspră privire i-aruncă moșneagul,
Cumplit amenință, în arc se coboară
Și pierde în doma-i înalt solitară.

Se-ntunecă iarăși, în fulger năzare
Vedenii uimite palatul cel mare;
Năzare bătrânul în bolta ferestrei,
În pletele-i albe cunună de trestii.

Fugea Cavaleriul. Dar codri-n urdie
În urmă-i s-adună și iar se-mprăștie;
Câmpiile șese alunecă iute,
Deasupra-i s-alungă de fulgere sute,

Și luna s-azvârle pe-a norilor vatră,
Pâraiele scapăr, bulboanele latră,
Deasupra lui cerul i-aleargă în urmă
Și stelele-n râuri gonite, o turmă.

Și munții bătrâni îl urmau în galop
Cu stâncile negre, gigantici ciclopi,
Greoaie hurducă pământu-n picior,
Prăval de pe umeri pădurile lor.

Se-ntreabă: Fug eu? sau că lumea întreagă
A rupt-o de fugă nebună, pribeagă?
Sau mări subterane duc munții cu sine,
Purtându-m-o frunză pierdută pe mine?

O dată-ncă pintenu-nfige - aleargă!
Deodată... se schimbă în noaptea cea largă
Privirea... Înainte-i o lume-i deschisă
Cu aer văratec pe lunci de vise...

Pe maluri de râuri ce scapără line,
El vede castele cu arcuri senine
De marmură albă ascunse-n dumbrave.
În cer mișcă norii auritele nave...

O muzică tristă, adânc-voluptoasă,
Pătrunde-acea lume de flori și miroasă;
Și verzile lanuri se leagănă-n lună
Și lacuri cadența cântărilor sună.

Subțirile neguri păreau pânzărie
De brum-argintoasă, lucind viorie;
Și florile toate sub ea-ncremenite
Respiră bogate miroase-adormite.

Pe-al codrilor verde, prin bolțile dese,
Prin mreje de frunze seninul se țese;
Și apele mișcă în pături plane -
În funduri visează a lumii icoane.

Și unde-n dumbravă-i săpată cărare,
O mândră femeie s-arată călare,
Pe calul ei graur se învârtește-n laturi,
De dulcea-i privire nu poți să te sature.

În părul ei negru lucesc amorțite
Flori roși de jeratic frumos încâlcite,
Rubine, smaralde, astfel presărate,
Sălbatec-o face la față s-arate...

Și ochi de-un albastru, bogat întuneric,
Ca basme păgâne, de-iubire himeric,
Lucesc sub o frunte curată ca ceara -

Zâmbirea-i îmbată ca nopțile, vara.

Pe codri-nfioară a ei frumusețe
Și apele fulger cu undele crețe;
Se pare că-nvie a basmelor vremuri,
Căci lumea-i cuprinsă de-un dulce cutremur.

Din nori curge-o bură, un colb de diamante,
Pe văi se așează, pe dealuri înainte;
În față li-i luna, prin șuiet de șoapte
S-ardică pe cer curcubeie de noapte...

Ea calu-și alătură. mâna întinde,
Iar părul ei negru încet se desprinde
Și-n valuri de moale mătase el cade
Pe umere albe... Frumos i se șede!

Și plâns este glasul-i: - „Iubit cavalerie,
Nu merge la mare, că mor de durere;
Împarte cu mine pământul și raiul.”
De dor și de grijă îi tremură graiul.

- „Iubite dorite, în brațele-mi vino
Și cruda durere din pieptu-mi alin-o!
Să fii al meu mire menitu-i de zodii
Și ție păstrat-am a sânului rodii.

- În van, e crăiaso! zâmbirea-ți din treacăt,
Căci mintea mea pus-au simțirilor lacăt
Și chipu-ți nu poate pătrunde-n visare-mi.
Cu ochii albaștri amoru-mi nu-l sfarmi.

Păstrează, crăiaso, viclenele sfaturi.
În laturi, frumoasă ispită, în laturi!”
Ea piere... cu dânsa castele, dumbravă...
Și marea-nghețată vuiește grozavă.

Mișcate de mare-n strigare măreață
A Nordului vin caravane de gheață...
Pe ceruri în neguri o stea nu s-arată,
Departa doar luna - o galbenă pată.

Cetăți hrentuite pe țări plutitoare,
Cu șiruri de dome, steclind de ninsoare,
Schelete-uriaeșe purtând încremenite
Coroane în colțuri pe capuri hâite.

Vin regii de Nord cu oștiri să se plimbe,

Cu chipuri ciuntite și umere strâmbे
Și toată strigarea, vuirea, sunarea
E surdă ca ceriul, e moartă ca marea.

În domele largi, prin palate deșarte
Răsună doar vântul... ca glasuri - departe.
Și spiritul morții eterne-n ruine
Își mișcă imperiul fără de fine.

Orașul pe ape-i al zeilor nordici,
Cu străzi de temple, cu dome și portici;
Dar astăzi sunt frânte boltitele porți,
Pustiu e în dome - și zeii sunt morți.

El suie un turn ce se nălță sub lună,
Cu ziduri crăpate de ger și furtună,
Se uită la ceruri, se uită în mare...
Cu capul în jos se aruncă... Dispare.

Și cum amortește și-ngheață... suspină:
- O, piatr-a luminii, revarsă-mi lumină!
Prin genele-nchise s-arată, o vede
Și strigă... și mâna pe dânsa repede...

O prinde... prin farmec în jur se-nșenină,
El vede lungi râuri, câmpii în lumină,
Grădina din țara-i, cu lacu-i, castelu-i
Ca-n vis, ca aievea i se arăta lui.

Ce stai cu sfială, ce nu te apropii,
N-auzi cum pe frunze alunecă stropii,
Ș-alee le scutur de rouă o ploaie
Iar soarele nălță în disc de văpaie?

El scările urcă cu piatra în mână.
În prag îl așteaptă frumoasa stăpână.
De gât-i s-atârână, zâmbind ea îi spune:
„Adânca-ți durere pieri prin minune.

Dar piatră mai scumpă și cea-adevărată
Iubirea mea este nestinsă, curată;
Păstrează-mi-o bine... aceasta ți-o dăruiesc...”
El ochii și-i freacă, să vadă, adevăru-i?

.....

Și drept că-n mișcarea molaticei ierbi
Păștea înainte-i o turmă de cerbi.

Dar tot nu-i în ceru-i... Din genele-i bruma
Cu visul deodată ș-o scutur-acuma.

Își scutură haina cea umedă, plină.
Balconu-l privește și tare suspină.
Zădarnic făcut-au ghitara paradă:
IDEz nici visase să vie să-l vadă.

Și ce-i mai rămâne să facă săracul?
În lac să privească cum joacă malacul?
Mai bine prin tufe se fură cu pază...
Ca nimeni s-audă și nimeni să vază.

În urmă-i o ușă-n balcon se deschide...
Prin flori se arată o gură ce râde...
Cu fața ascunsă în păru-i, șireată,
De amori-i prostatic așa se desfătă.